

Haaien en rogggen

Jef P.H. Reynders

Uit het late Krijt (Campanien, Maastrichtien) en het vroege Paleoceen (Danien) in de regio Luik-Maastricht-Heerlen/Aken, waarbinnen de St. Pietersberg zich bevindt, zijn momenteel 124 soorten haaien en rogggen bekend. Van deze kunnen er 52 in de ENCI-groeven aangetroffen worden.

Alle soorten komen óf verspreid voor door het sediment, óf min of meer geconcentreerd in fossielhoudende niveaus direct volgend op horizonten die de grenzen vormen tussen op elkaar volgende Members. Tand en tanden van sommige soorten zijn zeer zeldzaam en/of kleiner dan 1 mm, wat betekent dat grote hoeveelheden sediment (enige duizenden kilo's) moeten worden verwerkt, liefst van alle fossielrijke niveaus, om deze tegen te komen.

Wat is zeldzaam in dit verband? Een voorbeeld: van één bepaalde soort haai is slechts één tandje van 0,4 mm gevonden. Hiervoor is 5 ton sediment verwerkt, gezeefd tot op 0,3 mm! Dit maakt het verzamelen van haaiantanden, en dan vooral de zeldzame soorten, niet tot een kleinigheid.

Jammer genoeg kan wegens plaatsgebrek hier geen volledige lijst met afbeeldingen van alle nu bekende soorten volgen. Slechts de meest karakteristieke vormen worden hier afgebeeld; voor uitgebreidere informatie wordt verwezen naar Leriche (1929), Herman (1977), Cappetta (1987) en Halter & Reynders (in druk).

Als handleiding voor het aanleggen van een collectie haaien- en rogggentanden uit de ENCI-groeven, volgt hier een overzicht van de 17 algemene soorten uit dit profiel. De stratigrafische reikwijdtes worden aangeduid, en afbeeldingen van typische tanden van elke soort worden afgebeeld op een plaat (Pl. 23). Bedenk wel, dat de vorm van de meeste tanden afhankelijk is van hun positie in het gebit, alsmede van het geslacht en de leeftijd, zodat er rekening gehouden moet worden met een bepaalde variatiebreedte voor elke soort.

Literatuur

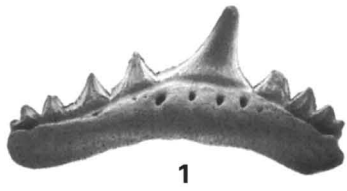
Leriche (1929), Van de Geyn (1937), Herman (1977), Cappetta (1987) en Halter & Reynders (in druk).

Adres van de auteur

J.P.H. Reynders
Huidevetterstraat 18
B-3530 Houthalen-Helchteren

Plaat 23

1. *Synechodus lerichei* HERMAN 1977, x 4,5. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: Valkenburg, Gronsveld, Schiepersberg en Emael Members.
2. *Centrophoroides appendiculatus* (AGASSIZ 1843), x 10. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: Valkenburg, Gronsveld, Schiepersberg en Emael Members.
3. *Plicatoscyllium minutum* (FORIR 1887), x 6. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
4. *Squatina hassei* LERICHE 1929, x 6. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
5. *Heterodontus rugosus* (AGASSIZ 1843), x 4,5. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
6. *Palaeohypotodus bronni* (AGASSIZ 1843), x 2,2. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
7. *Cretolamna appendiculata lata* (AGASSIZ 1843), x 1,6. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
8. *Squalicorax pristodontus* (AGASSIZ 1843), x 1,4. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
9. *Palaeogaleus faujasi* (VAN DE GEYN 1937), x 3,5. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
10. *Serratolamna serrata* (AGASSIZ 1843), x 1,8. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
11. *Pseudocorax affinis* (MUNSTER in AGASSIZ 1843), x 1,9. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
12. *Squatirhina kannensis* HERMAN 1977, x 7,5. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
13. *Galeorhinus girardoti* HERMAN 1977, x 9. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
14. *Archaeolamna kopingensis kopingensis* (DAVIS 1890), x 1,9. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
15. *Coupagezia fallax* (ARAMBOURG 1952), x 12. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
16. *Ganopristis leptodon* ARAMBOURG 1935, x 1,7. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.
17. *Rhombodus binkhorsti* DAMES 1881, x 4,7. Formatie van Gulpen: Lanaye Member. Formatie van Maastricht: alle members.

1

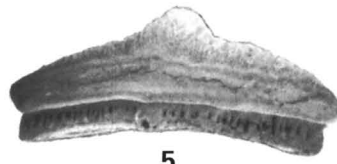
2

3

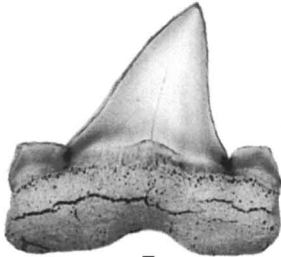
4

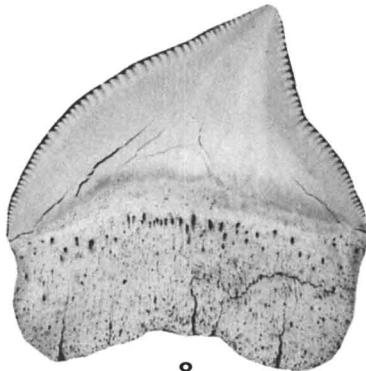
5

6

7

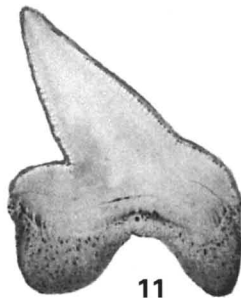
8

9

10

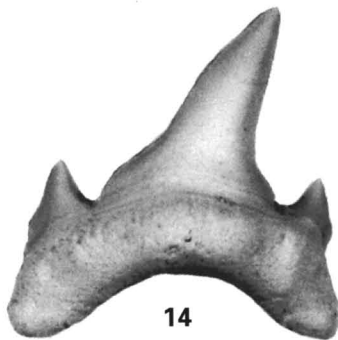
11

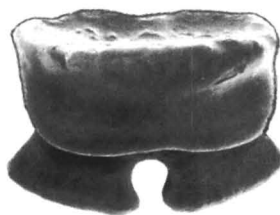
12

13

14

15

16

17